

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cornelii Jansenii Iprensis Episcopi Augustinus Europaeus
Perperam Dictus**

Wavre, Philippus van

Antverpiae, 1709

Sect. VII. 13. Argumenta Ianseniana pro sufficientiâ libertatis à coactione
ex Aug. deducta per Aug. contrita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39351

Argumenta Ianseniana pro sufficientia libertatis à coactione ex Augustino deducta per Augustinum ipsum contrita.

ARGUMENTUM PRIMUM.

Ex lib. 4. de statu nat. lap. c. 24. pag. 662.

EI (Augustinô) abundè satis est, quod .. sciens & prudens plenâ voluntate feratur in malum; sive ab istâ diligendi mali necessitate expedire possit, sive non possit.

REFUTATIO.

ID falsum esse convincit liber de naturâ & gratiâ, & liber de perfectione justitiæ; ubi Pelagio ac Celestio objicientibus ad peccati rationem pertinere quod vitari debeat ac possit, semper respondet posse, saltem per Christi gratiam; ac proinde istam inevitabilem peccandi voluntatem exclusit. Dum verò Augustinus ad istam indifferentiam non attendit, tum contra illos egit qui essentialem libertatem sive per gratiam ad bonum, sive concupiscentiam ad malum eversam criminabantur. His revincendis abundè sat erat armorum à voluntate sponte agente.

ARGUMENTUM II.

Ex lib. 6. de grat. Christi c. 6. Pag. 631.

Quemadmodum necessitas & necessarium apud Augustinum, ita & natura & naturale opponitur voluntati, & voluntario sive libero: „Nulla culpa, inquit, ubi natura necessitasque dominatur. Hinc motum lapidis & animi in eò discrepare docet, quod lapidi naturalis est motus, animo verò

L. 3. de lib. arb. c 1.

DE PROPOSITIONE III. 355

verò iste involuntarius. Atque explicans quid hoc sit, *naturale idem valere quod non habere in potestate, hoc est, fieri etsi nolis.* „ In eo, inquit, *dissimilis est motus animi & lapidis quod in potestate non habet lapis cohibere motum, animus verò dum non vult, non ita movetur*

pag. 632.
L. 3. de lib.
arb. sub ini.

Tandem concludit: *Doctrina ipsius Augustini est, necessitatem illam primam, prout etiam naturam sic explicatam complectitur (nec aliud est respectu voluntatis quam quaedam vis aut violentia aut coactio..) capitaliter repugnare libertati eamque funditus perimere; non autem illam necessitatem, quae est simul voluntaria, quae scilicet simpliciter necesse est aliquid fieri, non repugnante, sed IMMUTABILITER VOLENTE voluntate. Mira videbitur Scholasticis ista doctrina, & tamen in Augustini scriptis est indubitata.*

Ibid.

REFUTATIO.

Sic Augustinus agit contra Manichæos; sic Pelagianis Manichæam objectantibus necessitatem sive à gratiâ efficace, sive à Concupiscentiâ progeneratam tamquam voluntatis eversivam respondit; ut debuit, Augustinus, discriminans motum animi à motu lapidis. At dum ulterius libertatem contradictionis ad demeritum requisitam etiam labare dixerunt, Augustinus semper eam consistere asseruit, non quidem proximam quasi naturæ stanti consentaneam, sed saltem remotam sicut nec peccatum immutabili necessitate patratum dici possit, neque viratu impossibile censeretur, hoc semper hostibus donans: *Cavèri potest, non naturali possibilitate, ut hi prætendebant, sed opitulatione divinâ, sive ut loquitur Doctor Ecclesiæ, non quando voluntas superba laudatur, sed dum humilis adjuvatur.* Nihil ergò Præsidiij Janfenio, pro

L. de Perfect.
Iustitia c. 6.

356 LIBER QUARTUS

inmutabili, licet voluntaria foret, ad meritum demeritumque, velut sufficienti necessitate excusandum venit.

ARGUMENTUM III.

Ex cap. 7. ejusdem libri de libertate
Dei Pag. 636.

Aug. l. 1.
op post.
fol. 151.

CUm Julianus urgêret liberum esse quod facere posset bonum & malum, id est, peccare, & non peccare, respondit ei Augustinus: Non est ergo liber Dominus de quo dictum est: negare seipsum non potest. Et de quo etiam ipse dixisti: Deus esse nisi justus non potest? Et aliô locô ejusdem operis . . . Liberum non est nisi quod duo potest velle, id est, bonum & malum. Respondet Augustinus: Liber ergo Deus non est, qui malum non potest velle. . . sicinè Deum laudas, ut auferas libertatem? Scilicet, ait Jansenius, subjiciendo necessitati boni: an potiùs intelligere debes, esse quamdam beatam necessitatem, quâ Deus injustus non potest esse. Porrò necessitas illa ad non peccandum in Deo non est aliud quam firmissima, indeficiens, aeterna, & immutabilis voluntas non peccandi, seu potiùs firmissima, indeficiens, aeterna & immutabilis voluntas seu amor justitiæ, equitatis atque fidelitatis.

REFUTATIO. I.

SI libertati, quâ Deus justitiam suam diligit immutabili prorsus amore, per omnia comparanda sit hominis ad merendum conditi libera voluntas; cur non hominem, quem ad imaginem & similitudinem sui efformavit immutabili boni amore donavit, cum posset sic Deum Conditorum emereri imitatione dilectionis, & imitatione impeccabilitatis?

RE-

REFUTATIO. II.

URget ibi Julianus libertatem contrarietatis quâ talem, id est, indifferentiam ad bonum & malum, quam retur essentialem. Hoc similitudine, non æqualitate diruit Augustinus, à Dei libertate deductâ. Disparitatem equidem indicat, cum hominem peccare posse concedit cap. 102. ubi ad præmium Patriæ refert istam impeccantiam.

At observandum, quod Julianus sive ad bonum per gratiam, sive ad malum ante gratiam per concupiscentiam hominem cogi diceret, ac per inclinationem determinationemque ad partem alterutram libertatem, id est, voluntatem everti putaret. Hoc Augustinus ostendit nullô modô consequi, cum Deus se unum diligat amore, & quidem incommutabili atque perenni. Quâpropter beatam vocat necessitatem quia non premit. Ità quoque de Angelis ait: *cap. 103.*
Hâc necessitate, si necessitas etiam ipsa dicenda est, non premuntur SS. Angeli, sed fruuntur. Nobis autem futura, NON PRÆSENS. Apprimè omnia regeffit contrâ cogentem, adeòque prementem commentitiam Pelagianam necessitatem Augustinus.

ARGUMENTUM IV.

Ex Capite 8. De libertate Angelorum & hominum Beatorum. Pag. 640.

Pelagiani acerrimè oppugnabant contendentes nec antè gratiam, nec post peccatum esse liberum arbitrium juxtâ Doctrinam S. Augustini, eo quod antè gratiam mali necessitate, post gratiam boni necessitate, & mali impossibilitate tolleretur.

Z.3

RE-

358 LIBER QUARTUS
REFUTATIO.

HOc putabant, etiam adstipulante Janse-
nio, quia ad malum per concupiscentiam,
ad bonum verò per gratiam voluntatem cogi
credebant. Unde fatalem & Manichæam ne-
cessitatem Augustino invidiosissimè impone-
bant. Nil ergo aliud tum oportebat responsum
ac demonstratum, quam quod bonum non am-
plecteretur homo nec malum nisi volens. Quod
gratia traheret, sed ex nolente volentem faceret:
concupiscentia alliceret, sed non conciperet
peccatum nisi de marito, id est animo Rectore
consentiente. Præterea frequenter urgebant li-
bertatem contrarietatis, quæ talis est, quæ ex
ejus confessione ad meritum demeritumque non
postulatur.

ARGUMENTUM V. Pag. 646.

In illo acerrimo diuturnoque conflictu, quò
cum Pelagianis de gratia & voluntatis liber-
tate decertatum est, in nullis ejus libris vel
*semel inveniri queat unus textus vel vestigium opi-
nionis istius, quod idcirco voluntas sub gratia, quæ
facit eam facere, maneret libera, quia cessare potest,
sed potius conspirant omnia, idcirco esse liberam,
quia gratia voluntatem potentissimè velle & opera-
ri facit. Et fol. 647. MIRACULI LOCO HABITU-
RUS ESSEM, si in Augustini doctrinâ ostendi posset
voluntatem, quæ potentissimè & immobiliter &
perpetuò justitiam diligit & operatur, non esse in
ista volitione liberam.*

REFUTATIO I.

Vel gratia ista, quæ potentissimè volun-
tatem facit velle & operari, libertatem quæ
meritoriam perfectiorem reddit, vel non red-
dit. Si primum, igitur libertas major erit ho-
minis

DE PROPOSITIONE III. 359

minis lapsi, quam stantis. Nam hic cessare potuit, ille non posset, utpotè immutabiliter determinatus. Si secundum, ut quid Augustinus eam solam considerasset & sic commendasset?

REFUTATIO. II.

Augustinus ad illam cessandi ab actu potestatem intendere non debuit, nisi cum certaminis vis ipsa deposceret. Dum per efficaciam gratiæ, violentiam seu coactionem invehere moliebantur, sit erat ostendere voluntatem obtrudere ac monstrare incoactam, seu libentem volentemque. Dum concupiscentiam velut naturam malam ad peccatum etiam invitam voluntatem pertrahere iidem adversarii contendebant; sufficiebat ostendere non esse naturam, sed vitium nature à quo non vitiatur nisi volens consentiensque. Sinè miraculi novitate ostendit liber. de nat. & grat. & lib. de perfectione justitiæ contra Pelagium Celestiumque conscriptus, quod Augustinus ad peccati seu demeriti rationem potestatem aliquam cessandi à peccato actuali admiserit. Si ad libertatem demerendi; ergò etiam ad merendi requisisse censendus est.

Augustini ergò arma ad objecta Pelagianorum tela varia, etiam variò acumine limata scire oportet. Et quemadmodum dum Manichæorum vesaniam elusit, aliis depugnavit argumentis; ità & aliis Pelagianos Manichæam necessitatem objicientes retudit, aliis verò libertatem contradictionis per absentiam gratiæ in peccatoribus eversam contendentes eosdem Pelagianos prostravit.

ARGUMENTUM VI.

Ex libro 8. cap. 5. pag. 828.

Numquam Augustinus respondendo Pelagianis de violatâ per gratiam libertate conquerentibus illum conciliandi modum terigit.. quod voluntas

luntas ità per gratiam velit, ut possit non velle, sed semper illum quod non instar trunci, quem Deus moveat, feramur in bonum.

R E F U T A T I O.

Hoc abundè sufficiebat, essentialem volentibus per gratiam ab Augustino assertam subruere libertatem. Porro dum ex defectu gratiæ Præceptorum impossibilitatem, & peccandi omnimodam necessitatem inducere moliti sunt inflatores liberi arbitrii, non fuit Augustinus arma sua in istà libertate essentiali, seu voluntate incoactà; sed convertit ad eam, quâ peccatum quod committitur, cavèri possit, non à voluntate superbiente sed à gratiâ opitulante divinâ. Nec uspiam (pariter retorqueo in Jansenium) dum peccandi necessitas absoluta, vel impossibilitas vitandi peccata, deficiente gratiâ, à Pelagianis objecta fuit, Augustinus confugit ad illam libertatem essentialem solam, aut concessit unquam peccatum in datâ hypothese absentis gratiæ, *vitari non posse*, vel ad conditionem peccati requirentibus, *ut cavèri possit*, reposuit, id necesse non esse, nisi dum de originali agitur. Quod tamen in proclivi erat respondere, si censuisset, illud *cavèri posse*, ad peccati rationem non pertinere, utpotè libertati demeritoriæ accidentarium.

Non ergò mirum est quod ad alias querelas Pelagianorum dicentium: *Sub Nomine gratiæ factum asserunt*, aliter respondeat lib. 4. ad Bonifac. cap. 6. *Fam non reluctanti, sed volenti Spiritus virtutis accenditur.* Item de corrept. & grat. cap. 2. *Aguntur ut agant, non ut ipsi nihil agant.* Et interroganti Juliano: *Ad quem modum liberatur voluntas, ut bonum semper velle COGATUR, & malum velle non possit? Absit*, inquit, *ut dicatur à nobis. Si enim cogitur, non vult.*

*L. 1. op post.
fol. 151.*

A R.

DE PROPOSITIONE III. 361

ARGUMENTUM VII. Pag. 838.

Hoc unicum ab ipso toto libro (de gratia & libero arbitrio) à capite ad calcem respicitur, probatur, inculcatur, ut videlicet non separetur opus ab humana voluntate, quemadmodum vi gratiæ contingere Pelagiani delirabant, quasi alius, ut ipse loquitur, de homine vellet, & homo invitus ac reluctans cogeretur.

REFUTATIO.

Hoc ipsum est quod ante à me responsum: nempe Pelagianos delirasse in eò quod vi gratiæ dicerent eversam libertatem essentialem, hoc est, voluntatem, quam coactam agi putabant. Ut hunc errorem corrigat Augustinus, non eget præsidio indifferentiæ aut libertate accidentali; sed sufficit ostendere, sic agi à gratiâ voluntatem, ut etiam agat: quod probatum ex præceptis, tum ex eò quod gratia sit adiutorium voluntatis: qui enim adjuvatur, procul dubio aliquid operatur.

ARGUMENTUM VIII.

Ex cap. 9. pag. 845.

Quæ Conciliatio gratiæ in Augustini scriptis ita perspicua est totiesque frequentata, ac tantum silentium istius indifferentiæ contradictionis, tamquam libertati necessaria, ut ad salvandam arbitrii libertatem sub gratia numquam vel semel adhibuerit in universis suis adversus Pelagianos lucubrationibus.

REFUTATIO.

Augustinus arma armis regessit, tela telis. Impugnatoribus libertatis essentialis coactionemque impingentibus, eam fortiter asseruit, voluntatem salvam testam, seu incoactam lucidè monstravit, ostendens eam, sicut per concupiscentiam non cogitur ad malum, sic nec invitam per gratiam trahi ad bonum. Ad hoc probandum inutilis erat libertas accidentalis:

Z 5

Imò

362 LIBER QUARTUS

Imò vanum & insanum videretur adsciscere accidens, ubi substantia, & basis seu subjectum, hoc est libertatis essentia seu voluntas ariabatur. Ubi namquè vis aut coactio dominatur (ut Pelagiani delirabant) indifferentia seu libertas contradictionis longius exulare perspicitur.

Aliter porrò Augustinus respondit dum per necessitatem gratiæ præceptorum *impossibilitatem* & peccandi necessitatem, si quandò illa deesset, immutabilem inferebant Pelagius & Celestius sciscitantes ex Augustino gratiæ assertore: Peccatum vel est quod *vitari potest*, vel quod *non potest*. Si quod non potest; ergò nec debet. Si potest; ergò voluntas naturali pollet peccata vitandi possibilitate; proindè gratia non est necessaria. Au si necessaria est; igitur eà subductâ peccata cavèri non possunt, præcepta sunt impossibilia &c.

Quid tum Augustinus? An necesse non est, ut peccatum vitari possit? Sufficit voluntate fiat, id est, non invitâ non coactâ voluntate? Absit. Sed admittit vitari posse, non possibilitate naturæ sed opitulatione gratiæ: si non semper proximè, saltem remotè. Vide librum de *natura & gratiâ & de perfectione justitiæ*, è quibus antè argumenta deduximus contra Jansenium.

Non sic Augustinus, non sic diluere debuit alias Pelagianorum querimonias, quas refert ipse Jansenius lib. 8. de grat. Christi cap. 9. Quod concupiscentia tolleret peccandi liberum arbitrium, & gratia benè vivendi, sed *vel Deus vel diabolus de ipso homine nihil prorsus agente vel invito ac nolente operari videretur*. Ex hoc capite everfam (sed essentialem) libertatem exprobrat Julianus, *quod lex habitans in membris cogit servire criminibus*. Et, quod homo malum facere cogatur.

AR-

E. 1. op. post.
cap. 216.

L. 2. c. 215.

DE PROPOSITIONE III. 363

ARGUMENTUM. IX. Ibid. pag. 844.

Cum Julianus ceterique Pelagiani postularent mordicus ab Augustino, ut indifferentiam ad bonum & malum libero arbitrio concederet ante gratiam, quatenus peccare posset & non peccare, atque ista ratione libertas arbitrij salva esse posset, mordicus è contrario Sanctus Augustinus concedendum negat. Quod usque adeò ipse verum esse putat, ut oppositum velut errorem improbet, apertissimeque tradat esse in hominibus peccandi necessitatem, & in ista peccandi necessitate nec esse securitatem conscientia, quasi non esset peccati rea, voluntatem jam ita peccare, ut non sit ei liberum abstinere, quod Adamo liberum fuit.

REFUTATIO.

Augustinus errorem putavit indifferentiam naturalem ad bonum & malum, qualem Pelagiani commenti sunt, ad injuriam medicinalis gratia Christi, asserere. Necessitas quam opponit non est absoluta nec inevitabilis, sed ea pro qua oramus: *de necessitatibus meis erue me.* Nam si immutabilis esset, etiam peccata hujusmodi cavèri non possent, & Præcepta impossibilia forent; quod disertè negat Augustinus. Proindè nil patrociniū habet Jansenius pro sua immutabili voluntariâ necessitate, quam censeret demerito non formidandam. Alioquin verum non esset quod Augustinus exertè pronuntiavit: *Liberum arbitrium & ad malum & ad bonum constituendum est nos habere.* Et alibi: *Peccatò Adæ liberum arbitrium de hominum naturâ periisse non dicimus.* Et Epistola ad Valentinum: *Catholica fides neque liberum arbitrium negat sive in vitam malam, sive in vitam bonam.*

L. de Correp.
& Grat. c. 11.
L. 2. ad Bo.
nis. c. 5.
Epist. 2.
ad Valent.

AR-

364 LIBER QUARTUS
ARGUMENTUM X.

Ex Lib. 3. de statu nat. lapsæ c. 11. pag. 477.

L. 1 op. imp.
cap 121.

Invectam peccato primi hominis necessitatem
ferre non poterant Pelagiani; non enim dubita-
bant illud esse ipsissimum fermentum hæresis Mani-
chææ: Super quo gravissimus inter Julianum & Au-
gustinum Conflictus fuit. Julianus enim Philoso-
phia subnixus asseverantissimè confirmabat necessi-
tatem istam capitaliter libertati arbitrii repugnare.
Hinc illa creberrimè repetita definitio: „ Libertas
arbitrii possibilitas est vel admittendi vel vitandi
peccati ex pers cogentis necessitatis quæ suopre jure in
utramque suggerentiæ partem sequatur. Ut ratio pro-
didit, arbitrii libertas est propulsatrix necessitatum;
„ sed hanc arbitrii libertatem ad bonum & malum
Augustinus funditus pro utrâque parte subvertit: docet
enim contrâ Pelagianos non solum cum necessitate
soliis mali, imò ex necessitate boni salvam relinque-
re libertatem, probat.

R E F U T A T I O.

Pelagiani sicuti naturalem boni malique
possibilitatem jactabant, ita omnem neces-
sitatem non modò cogentem, sed & quam-
cumque sivè evitabilem sivè inevitabilem ode-
rant tam in peccato originali quam actuali,
nec distinguebant inter hominem stantem &
lapsum. Contrâ hanc præsumptionem & arbi-
trii liberi inflationem Augustinus pro Gratiâ
incunctanter asserit, hominem ante gratiam esse
liberum nempè proximè ad malum, ad bonum
verò non ita nisi Liberatoris fuerit Gratiâ libe-
ratus seu adjutus. Proindè negat illam æquili-
brem ad utramque suggerentiæ partem expeditam
voluntatem antè Gratiâ obtinèri. Sed ne ideò
im-

DE PROPOSITIONE III. 365

immutabilis necessitas inferatur, clamare hominem docet: *de necessitatibus meis educ me*. Non destruit ergo Augustinus nisi Pelagianam ad utramlibet contrariorum partem Libertatem, scilicet naturalem tam proclivem in bonis quam in malis, inimicam Christo & medicinali ejus gratiæ.

ARGUMENTUM XI.

Ex Cap. 9. pag. 470.

Peccatum definierat Augustinus: Est voluntas reinendi vel consequendi quod justitia vetat, & undè liberum est abstinere. *L. 1. op. post. cap. 45.* Definitionem istam tamquam bellissimam & Pelagianorum principio congruentissimam avidissimè arripuit. Julianus, ô! Lucens, inquit, aurum in stercore! quid verius, quid plenius dici à quoquam vel orthodoxo potuisset? Hinc ergo confici invictissimè volebat, nihil habere posse peccati rationem nisi esset in potestate voluntatis ab eo abstinere, quod faceret. hæc & hujusmodi repetit ad fastidium inculcatque Julianus... Augustinus è contrario sapissimè constantissimèque docet jam post lapsum ante adventum gratiæ ita peccatum à voluntate committi, ut ab eo abstinere non sit amplius liberum: sic ei respondet, hinc peccatum definitum est quod tantummodo peccatum est, non quod etiam pœna peccati. De hoc quippe agendum fuit, quando origo mali querebatur. Ipse est Adam, quem definitio ista nostra, quæ tibi placuit, intuebatur. Hanc solutionem habet cap. 154. & lib. 2. cap. 114. *cap. 178.*

REFUTATIO.

Augustinus maximè propter peccatum originale, de quo præcipua concertatio hinc est, ita exponendum duxit definitionem suam. Et quamquam alia peccata, quæ sunt præcedentium

dentium supplicia peccatorum, non videatur hâc definitione velle complecti, id non facit ob inevitabilem, quâ perpetrentur, necessitatem, sed quia non eâ, quam primus homo habuit, abstinendi facilitate ac potestate committantur: quia natura jam sana non est, & medicô indiget, & à necessitatibus liberari postulat. Atque ita non habet eam, quam Pelagiani prætendebant naturalem cavendi peccatum libertatem ante Gratiam liberantem.

Nam quod ad actualis peccati rationem Augustinus ipse concedat Pelagianis illud: *cavere potest*, liquet ex sæpè citatis Libris de *natura & Gratia* & de *Perfectione Justitia*. Et sic rursus illa necessitas opposita Pelagianæ libertati non patrocinatur Jansenianæ necessitati, id est immutabili quam peccato minimè nocituram constanter asseverat: nam licet Augustinus libro de *Perfectione Justitia* cap. 4. dicat: *Jam pœnalis vitiositas subsequuta ex libertate fecit necessitatem*; Ut ostenderet, non esse omnimodam & ineluctabilem, subjicit: *Unde ad Deum clamat de necessitatibus meis educ me*. Et quid invictius contrâ immutabilem peccandi necessitatem proferri potest quam quod idem Doctor Pelagio respondet librô de *natura & Gratia*: *Deum justum & bonum impossibilia non posse præcipere*? Nam quod inevitabili necessitate committitur, ab eô procul dubio abstinere foret impossibile.

ARGUMENTUM XII.

Lib. 4. de statu nat. lap. cap. 25. pag. 665.

Non veretur dicere Augustinus quod Angeli boni perpetuâ Justitiæ tenendi voluntate Deum promerentur. Si ergo necessitas ex hypothese non repugnat actibus laudabilibus, nec libertati voluntatis ex quâ fluunt, non est ratio cur similis necessitas ex hypothese damnabilibus actibus adversetur.

R. E.

REFUTATIO.

Argumentum nimium probat: nempe quod in Patria verè mereantur. Merentur ergò non novò meritò sed continuatò seu non retractatò scilicet eò, quod in viâ habuerunt dum libertatem contradictionis habuerunt. Similiter & mali Angeli in damnabili meritò perseverant, licet novò titulò non mereantur per ea quæ inevitabili necessitate volunt, aut nolunt mala. Quod si hanc necessitatem demeriti rationi non officere dixeris, sed statum; ægrè conficies de facto, & per omnem æternitatem dæmones damnatosque pœnas tuas novis demeritis non accumulaturos. Sed de hoc aliàs.

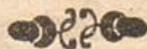
ARGUMENTUM XIII. Ibid.

Peccati damnabilis ratio, sicut & laudabilis benefacti ab arbitrii libertate dependet. Jam autem secundum etiam Recentiorum Theologorum sententiam, certum est actum aliquem bonum posse esse liberum libertate, de quâ ipsi loquuntur, quamvis ex aliqua suppositione jam fiat necessariò, & voluntas quæ eum producit, ab eo producendo abstinere non possit. Sic enim videmus actum divina voluntatis ex hypothese quod ad eum se liberè determinaverit, non ampliùs posse retractari: ex quo fit, ut quidquid ad extra facere reipsa jam ab æterno decreverit, & elegerit, necessarium sit ut fiat. Sufficit enim ad ejus libertatem, ut liberrimè se ad eum Deus ab æterno determinaverit, ratione cujus determinationis semper actus adhuc liber est & semper erit.... quidquid autem agunt dæmones, hoc agunt ex illo primo amore sui, quò ceciderunt, velut cardine quorumcumque motuum quibus agitantur.

RE.

REFUTATIO I.

DEus etiam laudabilis est, propter ea, quæ ante omnem hypothesim necessariò agit: *Laus enim est voluntatis divinæ, quod Deus seipsum negare non potest*, hoc est, ab amore veritatis & æquitatis suæ deficere non potest, ut docet Augustinus; ergò si ob laudem divinorum operum extrà promanantium, colligi possit meritum aut demeritum humanorum aut Angelicorum actuum ex hypotheticâ necessitate factorum; poterit & demeritum ex necessitate immutabili licet non hypoteticâ profectum defendi, quod tamen inficiatur Jansenius capite citatò sub finem: ubi lucidè docet, quod si Angeli fuissent sic ab initio voluntariâ necessitate constricti, non peccassent. Ubi licet effugium aliud caperet à libertate distinctum; non effugit tamen vim argumenti, quod ipsemet ex Augustino Pelagianos revincente depromptum nobis opponit. Frequentissimè namque objicit quod Augustinus Juliano libertatem contradictionis ad meritum & demeritum postulanti reposuerit libertatem Dei, non quâ mundum condidit & alia in tempore gessit necessitate voluntariâ ex hypothesi, scilicet liberæ determinationis æternæ, sed quâ seipsum diligit qui seipsum negare non potest. Non igitur omnia quæ in laudem Dei referuntur, ad meritum creaturæ, quæ nunc in viâ, nunc in termino statum ac libertatem variat, transferuntur.

REFUTATIO II.

AB immutabili Dei voluntate, qui semper idem est, & cujus actiones non multiplicatis effectibus, qui ab unâ æternâ determinatione divinæ bonitatis liberè promanare noscuntur, semperque eandem laudem promerentur, non rectò tramite ad humana vel Angelica merita consecutio profluit. In Deum merita non cadunt, sed infinita præconia, etiam propter aliâ bona immutabilia. Laudamus & Angelos, & beatas animas; nec ideò nova merita recensemus. Detestamur & damnatos spiritus, nec ideò novi reatûs poenas damus. Ità laudabilia possunt esse facta ista hypothetica, non tamen meritoria, nisi continuatò meritò, sicut ratiocinandum venit de his, quorum voluntas non modò laudatur pro tempore quò liberè operatur, sed etiam quò continuatur, seu non retractatur. Quia nempe tum, licet cessante merendi libertate, perseverat & cohæret radici opus ipsum quod inde proficiscitur. Novum autem meritum agnoscere, dum necessitas ipsa immutabilis est, nec Augustini authoritas finit, nec Ecclesiæ definitio. Et quidem si de necessitate sine hypothesi quæstio sit, Jansenius ipse damnatam à Pio V. & Greg. XIII. tum obtinere censet, quæ sic sonat: *Homo peccat etiam damnabiliter in eo, quod necessario facit*: Negat autem de necessitate illâ hypotheticâ.

REFUTATIO III.

CUM Jansenius ità scrupulosè hîc videatur velle restringere ad necessitatem ex hypothesi, id est, eam quæ ex liberrimâ determinatione

370 LIBER QUARTUS

tione fuit; v. g. quâ Deus se determinavit ad redimendum mundum, Angeli mali ad delendum incommutabile bonum; quid igitur censendum foret de homine baptizatô, juxtâ principia Jansenii justè à Deo desertô, qui peccat Deum non diligendo, credendo, sperando, &c. & postea totâ vitâ pariter relictus omnia præcepta transgreditur, maximè si supponitur immutabili necessitate voluntariâ constrictus ad peccandum? Tunc enim non reperitur necessitas ex liberâ determinatione progenita, sed primigenia. Talisne homo totâ vitâ sibi pœnas mereretur, & in inferno, nî status obesset, majores in æternum sibi accerferet?

